

Til: Landets apotek og grossister

Deres dato	Deres referanse	Vår dato	Vår referanse	Seksjon/saksbehandler
		2007-11-17	07/14668-1 643.0	LØLO/TG

RUNDSKRIV 4 - 2007

STATISTIKK 2006 – LANDETS PRIVATE APOTEK

1. Innledning
2. Konklusjoner 2006
3. Regnskapsstatistikk 2006
4. Utvikling i kostnader og bruttofortjeneste over år
5. Omsetning i 2006
6. Antall apotek over år
7. Økonomien i apotekkjedene, grossistene og holdingselskapene
8. Driftsstøtte og fraktrerefusjon

1. Innledning

Statens Legemiddelverk mottar regnskapsdata fra apotek som har hatt drift i hele eller deler av regnskapsåret for å utarbeide statistikk om apotekenes økonomiske situasjon.

Apotekstatistikken baseres på innrapporterte regnskapstall for det enkelte apoteks totalomsetning for kalenderåret.

Før 2001 var alle private apotek enkeltmannsforetak. I dag er de fleste apotekene organisert som avdelinger eller aksjeselskap. Regnskapsmaterialet bygger på informasjon om enkeltapotek og kan avvike noe fra den informasjonen som er tilgjengelig i Brønnøysundregistrene.

Etter at ny apoteklov ble iverksatt fra 01.03.2001 har mange apotek blitt kjøpt av apotekkonsern med tilhørende legemiddelgrossister. Når man ser på regnskapene til apotekene, er det derfor viktig at man vurderer regnskapstallene for apotek, grossist og kjede i sammenheng.

Brev stiles til Statens legemiddelverk. Vennligst oppgi vår referanse.

Statistikken for apotekene for 2006 vil være sammenlignbar med statistikken for de fire foregående år, da det ikke er vesentlige endringer i rapporteringsrutinene. På grunn av de strukturelle endringene i bransjen er det vanskelig å sammenligne de senere års statistikk med statistikk fra før ny apoteklov.

Alle tall i apotekstatistikken er uten merverdiavgift.

2. Konklusjoner 2006

- Regnskapstallene for 2006 viser en fortsatt klar resultatforbedring for apotekene i forhold til foregående år.
- Lønnsomhetsforbedringen kommer blant annet som en følge av synergieffekter av vertikal integrasjon og stordriftsfordeler.
- De siste års økning i bruttofortjenesten har sammenheng med bedre innkjøpsbetingelser (særlig i det ikke patenterte legemiddelsegmentet), økt generisk bytte, prissetting på reseptfrie legemidler og handelsvarer samt økt salg av handelsvarer med høy bruttofortjeneste.
- Totalomsetningen (inkl sykehusapotek) økte med ca 3,9% for apotekbransjen samlet sett fra 2005 til 2006.
- Fortsatt netto økning i antall apotek. Antallet økte med 24 til totalt 573.
- Fortsatt nedgang i antall enkeltmannsforetak.
- Fortsatt stor goodwillpost i apotekkjedenes regnskaper.
- Kjedeapotekenes regnskaper kan ikke ses isolert fra eierselskapenes og tilknyttede selskapers regnskaper.

3. Regnskapsstatistikk 2006

Tabellen under viser utviklingen i en del sentrale nøkkeltall for private apotek fra 2002 til 2006. I beregningene av de økonomiske nøkkeltallene har vi valgt å kun se på de apotekene som har hatt et helt driftsår. Dette for å unngå oppstartskostnader for nye apotek samt ekstraordinære inntekter for apotek som er solgt i løpet av året. Tabellen viser videre forskjell i nøkkeltall for apotek organisert som aksjeselskap (AS) og som enkeltmannsforetak i 2006. 12 enkeltmannsforetak (EMF) og 503 apotek organisert under AS er representert i tallene for 2006.

Apotekkjedene fordeler sine overheadkostnader ut på apotekene i henhold til en forhåndsdefinert nøkkel, jfr. "Veiledning for utfylling av regnskapsskjema". Tallene gir derfor ikke nødvendigvis et presist bilde for apotekene.

Regnskapsstatistikk for alle private apotek med fullt driftsår 2006								
	2002	2003	2004	2005	2006	2006	AS	EMF
	%	%	%	%	%	1000 kr	%	%
Sum driftsinntekter	100	100	100	100	100	13 057 073	100	100,0
Sum inngående balanse	4,9	5,4	5,3	5,0	5,2	672 557	5,2	5,2
Varekjøp	78,6	76,7	76,4	75,3	74,5	9 721 124	74,5	73,7
Sum utgående balanse	5,8	5,5	5,1	5,1	5,5	719 283	5,5	5,2
Vareforbruk	77,7	76,6	76,6	75,2	74,1	9 674 398	74,1	73,6
Legemiddelavgift	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	106 395	0,8	0,8
Sum vareforbruk	78,6	77,4	77,5	76,0	74,9	9 780 793	74,9	74,4
Sum personalkostnader *	15,1	14,6	13,9	14,0	14,2	1 861 710	14,2	16,5
Sum ordinære avskrivninger	1	1,2	1,3	1,3	1,2	160 571	1,2	0,8
Sum lokalkostnader	2	2,2	2,2	2,1	2,3	303 817	2,3	2,0
Sum andre driftskostnader	2,5	3,0	3,0	3,6	3,9	512 170	4,0	2,1
Sum driftskostnader	99,2	98,4	97,8	97,0	96,6	12 619 061	96,7	95,8
Sum driftsresultat	0,8	1,6	2,2	3,0	3,4	438 012	3,3	4,2
Finansinntekter	0,5	0,3	0,2	0,1	0,1	15 147	0,1	0,3
Finanskostnader	-0,8	-0,7	-0,4	-0,3	-0,2	-28 971	-0,2	-0,3
Netto finanskostnader	-0,3	-0,4	-0,2	-0,2	-0,1	-13 824	-0,1	0,1
Resultat før driftstøtte	0,5	1,3	2,0	2,8	3,4	424 188	3,2	4,2
Driftstøtte **	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	6 116	0,0	0,0
Sum apotekets overskudd	0,6	1,4	2,1	2,9	3,4	430 304	3,3	4,2
Goodwill	1,2	1,2	1,1	1,0	1,1	139 177	1,1	0,0

”Sum driftsinntekter” - ”Sum vareforbruk” = bruttofortjenestemargin.

* For enkeltmannsforetakene er det kalkulert inn en lederlønn på kr. 650 000 for hovedapotekene (11 av 12 stk) for å gjøre personalkostnadsprosenten sammenlignbar med aksjeselskapene. Satsen er satt med utgangspunktet i Norges Farmasøytiske Forenings lønnsstatistikk (publisert i Norsk Farmaceutisk Tidsskrift 3/2007)

** Se punkt 8.

Andelen apotek med negativt resultat i statistikken er økt fra foregående år. 19 % av apotekene (med fullt driftsår) organisert som AS har negativt driftsresultat i statistikken, mot 15 % foregående år. Kostnader fordeles fra kjeden og ut på det enkelte apotek, og tallstørrelsen gir derfor ikke nødvendigvis et riktig bilde av enkelt apoteks økonomiske utvikling. Hvis vi inkluderer finanskostnadene, blir andelen med negativt driftsresultat noe høyere.

4. Utvikling i kostnader og bruttofortjeneste over år

Vareforbruksprosenten fortsetter å falle i 2006, og bruttofortjenestemarginen øker. De fleste driftskostnadene er omtrent på samme nivå, eller marginalt over, foregående år. Den økte bruttofortjenesten bidrar til at driftsresultatsmarginen øker fra 3,0 % i 2005 til 3,4 % i 2006.

I Norge fastsetter Statens legemiddelverk maksimale utsalgspriser på alle reseptbelagte legemidler til mennesker og disse er underlagt avansereguleringer. Reseptfrie legemidler, handelsvarer og veterinære legemidler har fri prisfastsetting. Omsetningen av handelsvarer utgjør 17 % av totalomsetningen i apotekene. Videre utgjør den reseptfrie delen av omsetningen nærmere 10 %. Dette innebærer at 27 % av apotekenes omsetning ikke er omfattet av statens pris- og avanseregulering på legemidler.

5. Omsetning i 2006

De private apotekene med fullt driftsår hadde i 2006 en omsetning på 13,1 mrd kroner.

I Norge finnes 31 sykehusapotek og staten eier 29 av disse gjennom helseforetak.

Sykehusapotekene hadde i 2006 en omsetningsvekst på ca. 5 % til i alt 2,9 mrd kroner og en driftsresultatmargin på 0,8 %. Apotek med drift bare deler av året hadde en omsetning på 0,3 mrd kroner. Dette gir en total omsetning i apotekene på 16,3 mrd kroner i 2006.

Gjennomsnittsomsetningen i enkeltmannsforetakene (kr. 24,1 mill) er noe lavere enn i ASene (kr. 24,9 mill). Sykehusapotekene har langt høyere gjennomsnittsomsetning (kr. 94,1 mill) enn de private apotekene.

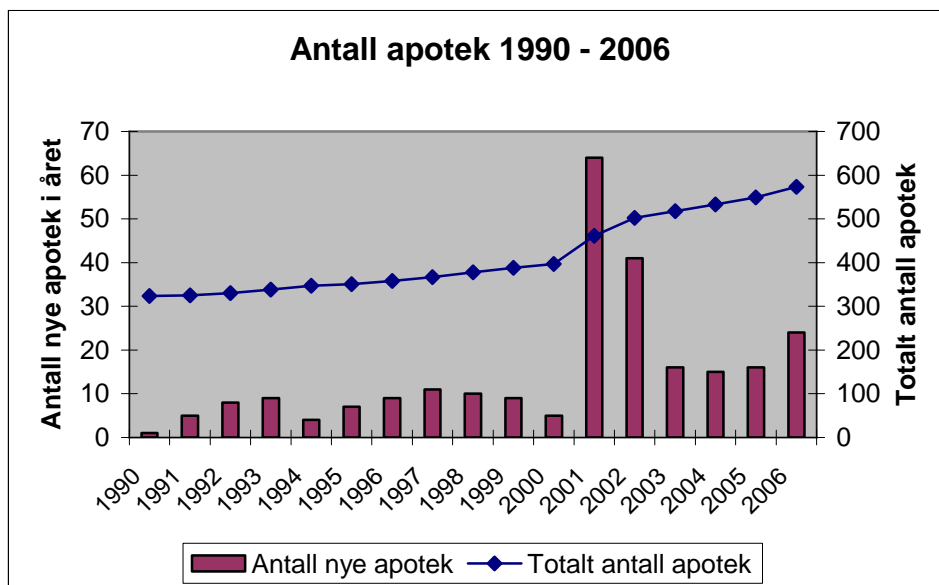
Omsetningsutvikling 1999 – 2006							
	1999	2000	2002	2003	2004	2005	2006
Gj.snittlig omsetn. pr. priv. apotek (tusen) **	24 240	25 834	25 303	25 379	25 438	25 648	25 354
Sum omsetning i private apotek (mill)	8,823	9,533	11,392	11,799	12,900	13,014	13,341

* For 2001 mangler tall grunnet store endringer i bransjen

** Gjelder apotek med fullt driftsår

- Det har vært en viss tilbakegang i omsetning pr. apotek fra 2005 til 2006 på grunn av økning i antall apotek.
- I 2006 var det en omsetningsøkning på 3,9 % for apoteknæringen som helhet.

6. Antall apotek over år

Kilde: Statistikk fra Legemiddelverket og NAF

Fra 1990 til 2006 har antall apotek økt med over 249 til 573 apotek. Den vesentlige økningen kom i forbindelse med ny apoteklov, etter 2001.

Netto økning i antall private apotek i perioden 1990 – 2006																	
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Økning pr. år	1	5	8	9	4	7	9	11	10	9	5	64	41	16	15	16	24
Økning akkumulert	1	6	14	23	27	34	43	54	64	73	78	142	183	199	214	230	254
Sum antall apotek	324	325	330	338	347	351	358	367	378	388	397	461	502	518	533	549	573

7. Økonomien i apotekkjedene, grossistene og holdingselskapene

For å få et mer fullstendig bilde av økonomien i apoteknæringen må man også se på de økonomiske resultatene i de tilhørende selskapene (holdingselskap, kjede og grossist). Tabellen under gir en oversikt over utviklingen i resultater for selskapene tilknyttet de største apotekkjedene i Norge. De norske selskapene tilhører internasjonale konsern som har hovedadministrasjonen utenfor Norge. Organisasjonsendringer gjør at man ikke kan sammenligne alle tallene direkte fra år til år. Likeledes må man være oppmerksom på at to av selskapsgrupperingene har avvikende regnskapsår.

Regnskapsdataene for 2006 viser at selskapene har styrket sine driftsresultater og har en solid økonomi.

ÅRSREGNSKAPSDATA LEGEMIDDELDISTRIBUTØRER I NORGE															
Selskap	Driftsinntekter					Driftsresultat					*Resultat før skatt skatt				
	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006
Tamro OYJ (Phoenix)															
Apokjeden AS*	128	181	256	257	248	1	99	147	174	137	-49	58	129	160	122
Apotek 1 Norge AS*	2 567	3 531	4 290	3 766	3 947	-41	-8	8	65	82	-37	-3	15	116	88
Apokjeden Distribusjon AS*	3 910	3 962	4 447	4 244	4 424	42	60	70	33	122	-3	36	66	31	124
Alliance Boots Plc															
Alliance UniChem Norway Holdings AS	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	40	20	20	**33
Alliance UniChem Norge AS	2 092	2 486	2 850	2 915	**3814	-5	22	50	58	**34	-38	-9	32	42	**8
Holtung AS	1 760	2 206	2 438	2 430	**3206	-18	17	34	78	**143	-34	6	43	76	**141
Celesio AG															
Norsk Medisinaldepot AS	189	72	51	55	56	36	18	24	20	29	20	10	22	19	27
Vitusapotek AS	2 380	2 596	2 807	2 992	3 196	-68	-54	-34	4	33	-81	-64	-41	11	36
NMD Grossisthandel AS	5 248	5 039	5 244	5 487	5 897	69	83	92	105	182	68	81	91	109	191
*Resultat er etter finans og før skattekostnad															
Tallene er i mill NOK og er samlet fra årsberetningene til selskapene.															
* Avvikende regnskapsår 1.2.06 -31.1.07															
** Avvikende regnskapsår 1.1.06-30.3.07.															

Selskapene som hører til Apokjeden AS har avvikende regnskapsår med periode 1.2.2006-31.1.2007.

Apotek 1 Norge AS eier 36 AS som driver apotek og er deleier i 4 AS med samme formål.

Selskapene tilhørende Alliancegruppen har avvikende regnskapsår: 1.4.2006-30.3.2007.

Alliance Unichem Holding AS er ikke holdingselskapet for konsernets norske virksomheter, men organisert som et selvstendig norsk datterselskap. .

NMD Grossisthandel AS er deleier i 15 AS som eier apotek.

Selskap	GOODWILL APOTEKKJEDENE					Avskrevet				
	Bokført verdi									
	2 002	2003	2004	2005	2006	2 002	2003	2 004	2005	2006
Vitusapotek AS	516	501	485	482	485	38	39	41	32	34
Alliance Unichem Norge AS	713	762	734	721	**714	33	40	43	44	**58
Apotek 1 Norge AS	796	927	987	*1001	*947	38	49	60	*58	*61
Totalt	2 025	2190	2 206	1203		109	128	144	76	
*31.01.2007										
** 30.3.2007										

Regnskapene som ligger til grunn for resultatoppstillingen over inneholder goodwillavskrivninger som bidrar til å redusere driftsresultatene for alle apotekkjedene. Tabellen viser en oversikt over bokført og avskrevet goodwill for de tre apotekkjedene de 5 siste årene.

8. Driftsstøtte og fraktrefusjon

Driftsstøtte til apotek

Totalt ble det for apotekenes regnskapsår 2006 utbetalt 11,4 mill. kroner i driftsstøtte til apotek, hvorav 5,3 mill. kroner til Institutt for energiteknikk (IFE). Den øvrige driftsstøtten fordelte seg med 2,2 mill. kr til distriktsapotek og 3,9 mill. kr til vaktapotek. Det ble innvilget 16 driftsstøttesøknader fra apotek for regnskapsåret 2006, hvorav 8 gjaldt distriktsapotek og 8 vaktapotek. Det ble søkt om totalt 8,0 mill. kroner, hvorav 2,9 mill. kroner til distriktsapotek og 5,1 mill. kroner til vaktapotek.

	Driftsstøtte 2006		Kjedetilknypning
	Tildelt støtte	Antall apotek	
Vaktapotek	3 933	8	Vitus 2, Apokjeden 5, Alliance 1
Distriktsapotek	2 183	8	Vitus 3, Apokjeden 4, Ditt apotek 1, Andre 1
Total driftsstøtte	6 116	16	

Fraktrefusjon til apotek

Staten dekker 50% av fraktkostnadene ved forsendelse av legemidler til pasienter etter bestemte retningslinjer. Ordningen forvaltes av Statens legemiddelverk og apotekene retter månedelig krav om refusjon for den andel av forsendelseskostnaden pasientene ikke skal betale selv. Totalt utbetalt fraktrefusjon i 2006 beløp seg til 16,4 mill. kroner

Gro Ramsten Wesenberg
direktør

Helga Festøy
seksjonssjef